

ובחרת בחיים

הרבה זמן לא סעדתי בחדר האוכל – מאז ימי הקורונה עת הוצבו סלקטורים לבדוק 'תו ירוק' בכניסה. גם הביקור שערכו אצלי שני שוטרים חביבים עקב הסירוב לעטות מסיכה - שעורר סערה רבתי, דחק בי להתרחק עד יעבור זעם. אגב, עם השוטרים דווקא התיידדתי אחרי שקראו את **הפוסט הזה** שפרסמתי אז בקהילנט, אבל, האכזבה הגדולה מתופעת '**הנחשול**' שהתגלתה אצלנו - אותו ניסוי שערכו בקליפורניה שהוכיח שכל אחד יכול להפוך לפשיסט בהינתן אווירה ציבורית מתאימה - היא שהרחיקה אותי מהמקום. אבל **לכל זמן ועת לכל-חפץ תחת השמים** (קהלת ג א), ובדיוק תמה העת 'לקרוע' והגיעה העת 'לתפור' - והנה חזרתי לסעוד. גם הגעגוע לשיחות הצהריים שם החזירני. באשר לזימון השוטרים לשולחן 'הפרלמנט' בשל חטא המסכה, את ההדורים האלה יישרתי מול מנהלת הענף - שחלקה עימי שלא על דעתה נעשה אז הדבר, והיא לא תיתן יד לרעה כזו עוד. **ימים יגידו**. אגב, הגעגוע לא רק שלי הוא - **נראה** שחדר האוכל חוזר להיות מרכזי בקיבוצים שהשביתו אותו בשל חיי החברה.

"כאן" אנשים לא מגדלים כלבים" הסביר לי הודי נכבד אחד, כאשר ישבנו במרפסת ביתו ושתינו צ'אי, "אצלנו מאמינים שכלבים הם גלגולי נשמות של גנבים." ככה זה במקום בו לאנשים אין הרבה, גזל וחמס שנואים במיוחד. וכמו הגשימו הכלבים את מה שתלו בהם, הם חוברים ללהקות פרא גונבים וטורפים מכל הבא לפה. במיוחד באזורים העלובים של הערים הגדולות ובשולי הכפרים. באחד המקומות הללו נאלצתי להסתלק בדהרה עם האנפילד כאשר נתקלתי בלהקה כזו - ההודים לא מגבילים אותם מסביבת האדם כי זו אמונתם. "איך זה שאתם מקדשים את בעלי החיים ולא טורחים בעד האדם החי בתוכם?" שאלתי את המארח הנכבד. "כל החיים קדושים, ומותר האדם מן הבהמה אין" ציטט את קהלת, והוסיף - "האדם לפי תפיסתנו נועד להשתלב בטבע ולא לשלוט בו". השיחה הזו הזכירה לי את ספרו של עזריאל קרליבך '**הודו יומן דרכים**' בה גם הוא שאל את השאלה הזו ונענה על ידי מארחו שם - "אנחנו לא מקדשים את הפרה אנחנו רק לא מקדשים את האדם". "זו תפיסה מעניינת של החיים" הקשיתי על בן שיחי "אבל אם קדושת החיים היא חוק טבע ולא ציווי אלוהי לאדם, מדוע חיות הטרף פועלות לפי טבען ולא לפי החוק? הרי לעוף השמיים וחיית השדה אין בחירה חופשית, ולאדם יש. אז אתה רואה – האדם נדרש לכבוש את ייצרו, כי נברא בצלם, וזהו מותר האדם."

"תגיד, הטבעונות זה עניין רוחני?" נשאלתי ביום בו חזרתי לסעוד בחדר האוכל. "זה סיפור ארוך" השבתי לחברים בשולחן 'הפרלמנט', ובשקט תהיתי, איך זה לא ברור שאי אכילה מהחי זה גם עניין רוחני? הרי בני אדם אוכלים כדי לחיות, ולא חיים כדי לאכול, מדוע אינם רואים שאי אפשר להוסיף חיים על ידי אכילת מוות? "הרבה זמן נעדרת ולנו יש זמן – דבר!" הורו לי היושבים. "תראו, גם לפני הטבעונות תמיד נמנעתי ממזון שנראה כאילו הוא יכול **לקפוץ מהצלחת**" התחלתי לספר "אבל החוויה ההודית שינתה אותי לגמרי". עם אופנוע בדרכים, אתה ניזון ממה שיש לדרך להציע, ולרוב היה זה פרי שנמכר בצד הדרך, או תבשיל ירקות ואורז הודי באיזו 'דאבה' נשכחת, שכמעט תמיד הוגש בחריפות משתקת ובטמפרטורה של לאבה. ובכל זאת, למרות התזונה 'החסרה' תמיד נמצאה לי האנרגיה לרכב שעות על ימים ברחבי תת היבשת. כאשר חזרתי לארץ ולהרגלים הישנים גיליתי שלא קל לחזור לאחור, ונאלצתי להתייעץ גם עם הרופאים שלא מצאו אצלי משהו חריג מלבד זה שהרגשתי 'לא משהו'. מסתבר שתקופה בהודו במשטר תזונה טבעוני משנה אותך מבפנים. תרתי משמע. "זה לא שקודם הרגשתי רע" הסברתי "היום אני מבין שמעולם לא הרגשתי טוב".

מארחי היהודי, אדם מאמין ומשכיל בכתבי הקודש, ראה את הגעתי אליו בחזיון שקיבל. בשעת חושך מאוחרת הגעתי למעונו. שעות רכבתי בדרך ארוכה ושוממה מאדם ובתוך יערות חשוכים, וקיוויתי שלא אדרש ללון ביער. כאשר נכנסתי ברכיבה לחצר ביתו המואר, היחיד באזור, והורדתי משאי מעלי - רץ אלי מתוך הבית איש נמוך קומה וקרא אלי בקול - "באבאדן איז דאת יו...? יו אר לייט! איי האב בין ווייטינג פור יו...!". לא הוצאתי מילה מההלם, כי 'באבאדן' הוא השם בו נקראתי שם על ידי אחרים, ומארחי בלי הרבה דיבורים הוביל אותי לחדר שהכין מראש ובו דליים של מים חמים לרחצת 'באקט', והוסיף שהוא ומשפחתו ממתינים לי לארוחה שתוגש בחצר. סביב השולחן נפתרה החידה - מארחי סיפר, **ומשפחתו עדה הייתה**, שהוא ראה את הגעתי אליו בחזיון שקיבל לפני שני לילות. החזיונות, אמר המארח, הם דבר שבשגרה אצלו מאז גיל הילדות. כך ידע מי האורח הבא לשעריו ומה שמו. אחרי הרגע המצמרר ההוא שם, ואחרי הארוחה והשיחה על המרפסת, הוצאתי מתרמילי ספר תהילים קטן בעברית ומסרתי לו מתנה, בעודי מודה להשגחה הפרטית הגלויה הזו - **"אָשָׁא עֵינִי, אֶל-הַקְּרִים מֵאֵין, יָבֵא עֲזָרִי"** ציטטתי מהספר. "וואט דיד יו סיי באבאדן" שאל המארח "דיד יו ריד פרום דה בוק?" **הפניתי אותו** לפרק הנכון בספר שהוציא באנגלית, והסברתי לו שזה מה שרץ לי בראש בשעות הרכיבה הארוכות עד שהגעתי אליו. בתרגום לאנגלית יש סימן שאלה בסוף הפסוק - "אבל משורר תהילים לא שואל שאלה אלא קורא קריאה. ואם נחבר את מעגל השיחה הזו עד הסוף, אמנם קהלת מקונן על קץ הבשר השווה לאדם ולבהמה, אבל בסוף הוא קובע **"ימונתר האדם מן-הבהמה אין כי הכל הבל"** (קהלת ג יט) כמי שמכוון ורומז להבדל הזה ביניהם - 'אין' - משמות הקב"ה."

ומשהו קטן לסיום -

הפוסט הקודם **'ישן מפני חדש'** עסק בהתחדשות, והנה השנה מתחדשת גם, ובעוד רגע כל מעשינו במאזני צדק יישקלו. מי ייתן ועוונותינו יימחלו, ונכתב לחיים, ונזכה לקיים את הציווי 'ובחרת בחיים' על כל משמעו - האישי - להוקיר את החיים, כל חיים, ולחיות אותם במלואם, והציבורי - לקבל בסבלנות ובפתיחות את כל הדעות - כי עם חפץ חיים לא נכנע לשנאת חינם. שנה טובה.

ובבניין הארץ ננוחם -

דן חנוך.